

Brüssel, 5.7.2016
COM(2016) 442 final

2016/0204 (APP)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

**millega kehtestatakse Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti mitmeaastane raamistik
aastateks 2018–2022**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

15. veebruaril 2007 võttis nõukogu vastu määruse (EÜ) nr 168/2007 (edaspidi „määrus“),¹ millega asutatakse Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (edaspidi „amet“). Amet alustas tegevust 1. märtsil 2007.

Ameti eesmärk on pakkuda ELi ja selle liikmesriikide asjaomastele institutsioonidele, organitele, ametitele ja asutustele liidu õiguse rakendamisel põhiõigustega seotud abi ja teadmisi, et aidata neil oma pädevusvaldkondades meetmeid võttes või tegevuskavasid kujundades järgida täiel määral põhiõigusi. Ameti ülesanded on loetletud määruse artiklis 4 ning need on seotud usaldusväärse ja võrreldava teabe ning andmete kogumise, analüüsimise ja levitamisega ning meetodite ja standardite väljatöötamisega andmete võrreldavuse, objektiivsuse ja usaldusväärsuse suurendamiseks Euroopa tasandil ning konkreetseid teemasid käsitlevate järelduste ja arvamuste koostamisega liidu institutsioonidele ja liikmesriikidele. Amet parandab ka avalikkuse teadlikkust põhiõigustest ja levitab teavet oma töö kohta. Amet täidab oma ülesandeid liidu õiguse piires. Seejuures viitab amet Euroopa Liidu lepingu artiklis 6 osutatud põhiõigustele. Amet ei ole seadusandlik ega standardeid kehtestav organ. Ametil ei ole volitust käsitleda ELi õigusaktide seaduslikkust ega liidu õigusest tulenevate kohustuste täitmist liikmesriikides. Ameti töö aitab pakkuda põhiõiguslikke küsimusi käsitlevaid andmeid, abi ja teadmisi eesmärgiga toetada kogu ELis tõenditel põhinevat poliitikakujundamist, aidates seeläbi kaasa ka põhiõiguste kultuuri arendamisele ELis.

Määruse artikli 5 kohaselt määratakse ameti tegevuse teemavaldkonnad kindlaks viit aastat hõlmavas mitmeaastases raamistikus. Amet täidab oma ülesandeid selles raamistikus ette nähtud teemavaldkondades. Mitmeaastane raamistik ei ole tööprogramm. Ameti haldusnõukogu võtab igal aastal pärast komisjoni arvamuse saamist vastu ameti tööprogrammid mitmeaastases raamistikus kindlaksmääratud teemavaldkondades. Lähtudes määruse artikli 4 lõike 1 punktide c ja d kohastest Euroopa Parlamendi, nõukogu või komisjoni taotlustest võib amet tegutseda ka väljaspool neid teemavaldkondi, kui seda võimaldavad ameti rahalised ja inimressursid.

Käesoleva ettepaneku eesmärk on kehtestada määruse artiklis 5 nõutav ameti mitmeaastane raamistik aastateks 2018–2022. Praeguse mitmeaastase raamistiku (2013–2017) kehtivusaeg lõpeb 2017. aasta lõpus.

Ameti viit aastat hõlmavas mitmeaastases raamistikus tuleb lähtuda mitmest järgmisest määruse artiklis 5 sätestatud tingimusest:

i) komisjon konsulteerib oma ettepaneku koostamisel haldusnõukoguga;

ii) mitmeaastane raamistik peab olema kooskõlas liidu prioriteetidega, võttes nõuetekohaselt arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioonidest ja nõukogu järeldustest tulenevaid suundumusi põhiõiguste valdkonnas;

iii) mitmeaastases raamistikus tuleb vajalikul määral arvestada ameti rahaliste ja inimressurssidega;

¹ ELT L 53, 22.2.2007, lk 1.

iv) mitmeaastane finantsraamistik peab sisaldama sätteid, mis tagavad vastastikuse täiendavuse liidu muude organite, ametite ja asutuste ning samuti Euroopa Nõukogu ja muude põhiõigustega tegelevate rahvusvaheliste organisatsioonide volitustega;

v) mitmeaastase raamistiku teemavaldkonnad peavad sisaldama võitlust rassismi, ksenofoobia ja nendega seotud sallimatusega.

Komisjon peab ettepaneku ettevalmistamisel arvestama ka järgmiste kaalutlustega:

i) vajadus tagada, et ameti töö keskmis on endiselt põhivaldkonnad, võttes arvesse selle piiratud rahalisi ja inimressursse;

ii) vajadus tagada ameti töö järjepidevus, arvestades eriti, kui oluline on, et amet esitab aastate vältel asjakohaseid, objektiivseid, usaldusväärseid ja võrreldavaid andmeid;

iii) ameti korraldatud arutelud ning ameti sise- ja välishindamised.

Kavandatud teemad

Eelnevale tuginedes teeb komisjon ettepaneku järgida ameti haldusnõukogu arvamust, milles soovitatakse kinnitada varasemad teemavaldkonnad, loobudes samas kriminaalasjades tehtava õigusosalase koostöö väljajätmisest ja lisades viite politseikoostööle. Lisaks tuleks romade integreerimist käsitleva teema raames tugevdada sotsiaalse kaasamise aspekte. Seega on ameti aastateks 2018–2022 ettenähtud mitmeaastasest raamistikku kavandatud järgmised teemavaldkonnad:

- a) *õiguskaitse kättesaadavus ja kuriteoohvrid;*
 - b) *võrdõiguslikkus ja diskrimineerimiskeeld;*
 - c) *infoühiskond ning eelkõige eraelu austamine ja isikuandmete kaitse;*
 - d) *õiguslane ja politseikoostöö;*
 - e) *ränne, piirid, varjupaigaküsimused ning pagulaste ja rändajate integreerimine;*
 - f) *rassism, ksenofoobia ja nendega seotud sallimatus;*
 - g) *lapse õigused;*
 - h) *romade integreerimine ja sotsiaalne kaasamine.*
- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormide ja muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Kehtiv mitmeaastane raamistik (2013–2017) kehtestati 11. märtsil 2013 nõukogu otsusega nr 252/2013/EL². Selle otsuse artiklis 2 on sätestatud järgmised teemavaldkonnad:

- a) *õiguskaitse kättesaadavus;*
- b) *kuriteoohvrid, sealhulgas kuriteoohvritele hüvitise maksmine;*
- c) *infoühiskond ning eelkõige õigus eraelule ja isikuandmete kaitse;*

² ELT L 79, 21.3.2013, lk 1.

- d) *romade integreerimine;*
- e) *õigusalane koostöö, välja arvatud kriminaalasjades;*
- f) *lapse õigused;*
- g) *diskrimineerimine soo, rassi, nahavärvi, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetiliste omaduste, keele, usutunnistuse või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, rahvusvähemusse kuulumise, varalise seisundi, sünnipära, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse tõttu;*
- h) *sisseränne ja rändajate integreerimine, viisaküsimused ja piirikontroll ning varjupaigaküsimused;*
- i) *rassism, ksenofoobia ja nendega seotud sallimatus.*

See ettepanek kinnitab, kui olulised on ameti jaoks aastateks 2013–2017 ettenähtud teemavaldkonnad järgmisel viieaastasel ajavahemikul. Ühtegi teemavaldkonda ei ole kõrvale jäetud. Loetletud teemade kinnitamine tagab ameti töö järjepidevuse ja ühtsuse. See võimaldab ametil jätkata praegust tegevust ja korrata võrreldavuse parandamiseks ja suundumuste kindlakstegemiseks neis valdkondades mahukaid uuringuid. Lisaks annab see ametile võimaluse suurendada neis valdkondades kogutud ja kogutavate andmete usaldusväärsust, objektiivsust, asjakohasust ja võrreldavust. See võimaldab ametil arendada ja täiustada neis valdkondades oma teadmisi.

Artikli 5 lõike 2 punkti c kohaselt peab mitmeaastane raamistik olema kooskõlas liidu prioriteetidega, võttes nõuetekohaselt arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioonidest ja nõukogu järeldustest tulenevaid suundumusi põhiõiguste valdkonnas. Euroopa Parlamendi resolutsioonides³ ja nõukogu järeldustes⁴ viimastel aastatel tõstatatud põhiõigustega seotud

³ Peamistes hiljuti vastu võetud põhiõigustega seotud Euroopa Parlamendi resolutsioonides käsitletakse järgmisi teemasid: [Euroopa Pagulasfond, Euroopa Tagasipöördumiskeskus ja Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fond](#) (6. veebruar 2013); [tarbijavahenduste veebipõhine lahendamise](#) (12. märts 2013); [sooliste stereotüüpide kaotamine ELis](#) (12. märts 2013); [rassismi, ksenofoobia ja vihakuritegude vastase võitluse tugevdamine](#) (14. märts 2013); [rändajate integreerimine](#) (14. märts 2013); [meeste ja naiste võrdne kohtlemine](#) (16. aprill 2013); [ühesugused tingimused meediavabaduse tagamiseks kõikjal ELis](#) (21. mai 2013); [kriisi mõju ebasoodsas olukorras elanikerühmade tervishoiuteenuste kättesaadavusele](#) (4. juuli 2013); [ELi küberjulgeoleku strateegia](#) (12. september 2013); [saatjata alaealiste olukord ELis](#) (12. september 2013); [rändevood Vahemerel ja Lampedusa](#) (23. oktoober 2013); [romade kaasamist käsitlevate riiklike strateegiate Euroopa raamistiku soolised aspektid](#) (10. detsember 2013); [õiguste ja kodakondsuse programm ajavahemikuks 2014–2020](#) (10. detsember 2013); [puudega naised](#) (11. detsember 2013); [romasid käsitlevate riiklike integratsioonistrateegiate rakendamine](#) (12. detsember 2013); [LGBTI kriminaliseerimine](#) (16. jaanuar 2014); [homofobia ning seksuaalse sättumuse ja sooidentiteedi alusel toimuv diskrimineerimine](#) (4. veebruar 2014); [ebaseaduslikult sisserännanud naised Euroopa Liidus](#) (4. veebruar 2014); [naistevastane vägivald](#) (25. veebruar 2014); [põhiõigused Euroopa Liidus \(2012\)](#) (27. veebruar 2014); [Euroopa vahistamismäärus](#) (27. veebruar 2014); [USA Riikliku Julgeolekuagentuuri järelevalveprogrammi mõju ELi kodanike põhiõigustele](#) (12. märts 2014); [üksikisikute kaitse isikuandmete töötlemisel](#) (12. märts 2014); [isikuandmete töötlemine kuritegude tõkestamise eesmärgil](#) (12. märts 2014); [õigusemõistmise hindamine seoses kriminaalõiguse ja õigusriigi põhimõtetega](#) (12. märts 2014); [ELi kodakondsust käsitlev 2013. aasta aruanne](#) (12. märts 2014); [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond](#) (13. märts 2014); [võrgu- ja infoturvet](#) (13. märts 2014); [Stockholmi programmi vahetamine](#) (2. aprill 2014); [usu- ja kultuuriline mitmekesisus](#) (17. aprill 2014); [digitaalne ühtne turg](#) (27. november 2014); [olukord Vahemerel ja ELi terviklik rändekäsitlus](#) (17. detsember 2014); [2013. aastal Euroopa Liidus naiste ja meeste võrdõiguslikkuse valdkonnas saavutatud edu](#) (10. märts 2015); [võitlus laste seksuaalse kuritarvitamise vastu internetis](#) (11. märts 2015); [rahvusvaheline romade päev](#) (15. aprill 2015); [Euroopa Prokuratuur](#) (29. aprill 2015); [ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioon](#) (20. mai 2015); [ELi naiste ja meeste võrdõiguslikkuse strateegia 2015. aasta järgseks perioodiks](#) (9. juuni 2015); [Euroopa julgeoleku](#)

küsimused kinnitavad suuresti aastateks 2018–2022 ettenähtud mitmeaastase raamistiku jaoks kavandatud teemade olulisust. Need osutavad ka sellele, kui oluline on kaasata politsei- ja õigusala koostöö kriminaalasjades.

Lisaks on rassism, ksenofoobia ja nendega seotud sallimatus ettepaneku alusel jätkuvalt ameti töös keskne teema, mis on kooskõlas määruse artikli 5 lõike 2 punktiga b ning vajadusega toetada komisjoni ja liikmesriike nõukogu raamotsuse 2008/913/JSK (teatud rassismi ja ksenofoobia vormide ja ilmingute vastu võitlemise kohta kriminaalõiguse vahenditega)⁵ rakendamiseks vajalike andmete ja teadmistega.

Jätkuva keskendumisega võrdõiguslikkusele ja diskrimineerimiskeelule, lapse õigustele, rände ja varjupaigaküsimustele, isikuandmete kaitsele, õiguskaitse kättesaadavusele, ohvri õigustele ja õiguslasele koostööle toetatakse suuremal määral ka ELi õigusaktide ja tegevuspõhimõtete rakendamist põhiõigustega seotud muudes olulistest valdkondades⁶. Lisaks

[tegevuskava](#) (9. juuli 2015); [põhiõiguste olukord ELis \(2013–2014\)](#) (8. september 2015); [ränne ja pagulased Euroopas](#) (10. september 2015); [ELi kodanike ulatuslik elektrooniline jälgimine](#) (29. oktoober 2015); [ebavõrdsuse ja eelkõige laste vaesuse vähendamine](#) (24. november 2015); [ühtekuuluvuspoliitika ja marginaliseeritud kogukonnad](#) (24. november 2015); [ELi kodanike radikaliseerumise ja terroriorganisatsioonidesse värbamise ennetamine](#) (25. november 2015); [ettevalmistused digitaalse ühtse turu aktiks](#) (19. jaanuar 2016); [kultuuridevahelise dialoogi, kultuurilise mitmekesisuse ja hariduse roll ELi põhiväärtuste edendamisel](#) (19. jaanuar 2016); [süütuse presumpatsioon ja kohtulikult arutamisel osalemise õigus](#) (20. jaanuar 2016); [kriminaalmenetluse raames kahtlustatavate või süüdistatavate laste menetluslikud tagatised](#) (9. märts 2016).

4 Peamised hiljutised põhiõigustega seotud nõukogu järeldustes käsitletakse järgmisi teemasid: [komisjoni 2012. aasta aruanne ELi põhiõiguste harta kohaldamise kohta](#) (29. mai 2013); [küberjulgeoleku strateegia](#) (22. juuli 2013); [ELi küberjulgeoleku strateegia](#) (23. oktoober 2013); [Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti hindamine](#) (5.–6. detsember 2013); [vihakuritegude vastane võitlus ELis](#) (5. detsember 2013); [naiste olukorra parandamine ja soolise võrdõiguslikkuse edendamine](#) (10. detsember 2013); [sotsiaalne olukord ELis](#) (12. märts 2014); [komisjoni 2013. aasta aruanne Euroopa Liidu põhiõiguste harta kohaldamise kohta](#) (21. mai 2014); [vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala ning mõningad seonduvad horisontaalsed küsimused](#) (16. juuli 2014); [lapse õiguste kaitsmine ja edendamine](#) (5. detsember 2014); [Euroopa Liidu põhiõiguste harta kohaldamine](#) (22. mai 2015); [küberdiplomaatia](#) (11. veebruar 2015); [inimõiguste ja demokraatia tegevuskava](#) (20. juuli 2015); [ränne](#) (20. juuli 2015); [ränne](#) (12. oktoober 2015).

5 ELT L 328, 6.12.2008, lk 55.

6 Nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiiv 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel (EÜT L 303, 2.12.2000, lk 16); nõukogu 29. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/43/EÜ, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust (EÜT L 180, 19.7.2000, lk 22); komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Lapse õigusi käsitlev ELi tegevuskava“ (KOM(2011) 60 (lõplik)); komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa rände tegevuskava“ (COM(2015) 240 final); Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta direktiiv 2010/64/EL õiguse kohta suulisele ja kirjalikule tõlkele kriminaalmenetluses (ELT L 280, 26.10.2010, lk 1); Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta direktiiv 2013/48/EL, mis käsitleb õigust kaitsjale kriminaalmenetluses ja Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses ning õigust lasta teavitada vabaduse võtmisest kolmandat isikut ja suhelda vabaduse võtmise ajal kolmandate isikute ja konsulaarasutustega (ELT L 294, 6.11.2013, lk 1); Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/343, millega tugevdatakse süütuse presumptsiooni teatavaid aspekte ja õigust viibida kriminaalmenetluses kohtulikult arutelul (ELT L 65, 11.3.2016, lk 1); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2016/800, mis käsitleb kriminaalmenetlusega seotud laste menetluslike tagatise (ELT L 132, 21.5.2016, lk 1); komisjoni ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse esialgset tasuta õigusabi kahtlustatavatele või süüdistatavatele, kellel on võetud vabadus, ning tasuta õigusabi Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses (COM(2013) 824 final); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega

on endiselt tähtsal kohal romade integreerimine, mis on juba pikemat eaga valdkond, kus ametil on palju teha. Sellega seotud sotsiaalse kaasamise esiletoomine, mida soovitab ameti haldusnõukogu, on kooskõlas ELi arengusuundumustega asjaomases valdkonnas⁷.

Vastavalt määruse artikli 5 lõike 2 punktile e sisaldab ettepanek sätteid, mis tagavad vastastikuse täiendavuse liidu muude organite, ametite ja asutuste ning samuti Euroopa Nõukogu ja muude põhiõigustega tegelevate rahvusvaheliste organisatsioonide volitustega⁸. Selle ettepanekuga seotud kõige olulisemad liidu ametid ja organid on Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet (EASO)⁹, Euroopa Liidu Liikmesriikide Välispiiril Tehtava Operatiivkoostöö Juhtimise Euroopa Agentuur (Frontex)¹⁰, Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut¹¹, Euroopa Andmekaitseinspektor¹², Euroopa Liidu Võrgu- ja Infoturbeamet (ENISA)¹³, Euroopa Õiguslase Koostöö Üksus (Eurojust)¹⁴, Euroopa Politseiamet (Europol)¹⁵, Euroopa Politseikolledž (CEPOL)¹⁶, Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fond (Eurofound)¹⁷ ning Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Amet (eu-LISA)¹⁸.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Otsuse, millega kehtestatakse mitmeaastane raamistik aastateks 2018–2022, õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikkel 352. See oli õiguslik alus ka otsuse jaoks, millega kehtestati mitmeaastane raamistik aastateks 2013–2017.

Tuleb märkida, et esimese mitmeaastase raamistiku (2007–2012) õiguslik alus oli ameti asutamismääruse (nõukogu määrus (EÜ) nr 168/2007) artikli 5 lõige 1. Sellest õiguslikust alusest ei saa aga enam lähtuda, sest tegemist on tuletatud õigusliku alusega kohtuasjas C-133/06 tehtud Euroopa Kohtu otsuse¹⁹ tähenduses. Mitmeaastase raamistiku ettepanekute õiguslik alus peaks olema aluslepingu säte. Muude (konkreetsimate) sätete puudumise korral peaks õiguslikuks aluseks olema endise Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 308 alusel

tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT L 119, 4.5.2016, lk 189); Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

⁷ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Romasid käsitlevate riiklike integratsioonistrateegiade ELi raamistik aastani 2020“, (KOM(2011) 173 (lõplik)); nõukogu 9. detsembri 2013. aasta soovitus romade tõhusaks integratsiooniks liikmesriikides võetavate meetmete kohta (ELT C 378, 24.12.2013, lk 1); komisjoni teatis „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia“ (KOM(2010) 2020 (lõplik)); avalik konsultatsioon Euroopa sotsiaalõiguste samba teemal: http://ec.europa.eu/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/towards-european-pillar-social-rights/public_en.

⁸ Ameti asutamismääruse artikli 5 lõike 2 punkt e.

⁹ Asutatud määrusega (EL) nr 439/2010 (ELT L 132, 29.5.2010, lk 11).

¹⁰ Asutatud määrusega (EÜ) nr 2007/2004 (ELT L 349, 25.11.2004, lk 1).

¹¹ Asutatud määrusega (EÜ) nr 1922/2006 (ELT L 403, 30.12.2006, lk 9).

¹² Asutatud määrusega (EÜ) nr 45/2001 (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

¹³ Asutatud määrusega (EÜ) nr 460/2004 (ELT L 077, 13.3.2004, lk 1).

¹⁴ Asutatud nõukogu otsusega 2002/187/JSK (EÜT L 63, 6.3.2002, lk 1).

¹⁵ Asutatud nõukogu otsusega 2009/371/JSK (ELT L 121, 15.5.2009, lk 37).

¹⁶ Asutatud nõukogu otsusega 2005/681/JSK (ELT L 256, 1.10.2005, lk 63).

¹⁷ Asutatud määrusega (EMÜ) nr 1365/75 (EÜT L 139, 30.5.1975, lk 1).

¹⁸ Asutatud määrusega (EL) nr 1077/2011 (ELT L 286, 1.11.2011, lk 1).

¹⁹ 6. mai 2008. aasta otsus kohtuasjas C-133/06: Euroopa Parlament vs. Euroopa Liidu Nõukogu (EKL 2008, lk I-3189).

vastu võetud ameti asutamismääruse säte. Pärast Lissaboni lepingu jõustumist on selle artikli muudetud variandist saanud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 352

- **Subsidiaarsus**

Ameti asutamismääruse artikli 5 lõikes 1 sätestatakse, et nõukogu võtab komisjoni ettepaneku alusel ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga iga viie aasta järel vastu ameti mitmeaastase raamistiku. Seega on tegemist korduva ja kohustusliku ELi algatusega, mis võimaldab kinnitada või ajakohastada teemavaldkonnad, millele amet peaks järgmisel viiel aastal oma töös keskenduma.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek on proportsionaalne, kuna selles järgitakse määruses ettenähtud vormi ja kohaldamisala. Komisjonil puudub otsustusvabadus. Lisaks tuleb märkida, et amet loodi eesmärgiga töötada välja teabe- ja andmebaas, mis sisaldab asjakohast, objektiivset, usaldusväärset ja võrreldavat teavet põhiõigustega seotud küsimuste kohta Euroopa tasandil, et täita teadmistelüngad mitmeaastases raamistikus hõlmatud valdkondades. Praegu puuduvad vähem koormavad viisid, kuidas koguda ja koondada kõikidest liikmesriikidest võrreldavat põhiõigusi käsitlevat asjakohast teavet, et toetada ELis põhiõiguste valdkonna tõenditel põhinevate poliitikameetmete väljatöötamist. Seda kinnitas 2012. aastal toimunud ameti välishindamine²⁰.

- **Vahendi valik**

Kasutatava vahendi valimise võimalus puudub. Määruse artiklis 5 sätestatakse, et mitmeaastase raamistiku kehtestab nõukogu komisjoni ettepaneku alusel ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga.

Kooskõlas ettepaneku õiguslikuks aluseks oleva ELi toimimise lepingu artikliga 352 võtab nõukogu otsuse vastu ühehäälselt komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Järelhindamine**

Määruse artikli 30 lõike 4 kohaselt toimus 2012. aastal välishindamine²¹. Selle käigus hinnati ameti abi ja teadmiste asjakohasust positiivselt. Uus välishindamine korraldatakse 2017. aastal ja selle raames vaadeldakse viimasest hindamisest alates tehtud edusamme ja saavutatut. Hinnatakse, kuidas järgis amet aastate 2013–2017 mitmeaastase raamistiku raames oma tööprogrammi (vt ka punkt 5 muu järelevalve-, hindamis- ja aruandluskorra kohta).

- **Konsulteerimine sidusrühmadega ning eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Määruses nõutakse, et komisjon konsulteeriks oma mitmeaastast raamistikku käsitleva ettepaneku koostamisel ameti haldusnõukoguga. Komisjon palus 19.–20. mail 2015 toimunud koosolekul ameti haldusnõukogul valmistada ette arvamus, mis tuli komisjonile esitada

²⁰ Ramboll, „Evaluation of the European Agency for Fundamental Rights“ („Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti hindamine“), lõpparuanne, november 2012, lk 63, http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-external_evaluation-final-report.pdf, punkt 3.4.

²¹ Ramboll, „Evaluation of the European Agency for Fundamental Rights“ („Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti hindamine“), lõpparuanne, november 2012, lk 63, http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-external_evaluation-final-report.pdf.

2016. aasta alguses. Arvamus, milles esitati haldusnõukogu seisukohad kehtiva mitmeaastase raamistiku läbivaatamise suhtes, esitati komisjonile 1. märtsil 2016²². Arvamus põhineb aruteludel, mis toimusid haldusnõukogu 2015. aasta septembri koosolekul, 2015. aasta septembris toimunud konsulteerimisel sihtrühma kuuluvate sidusrühmadega, 2015. aasta novembris korraldatud sidusrühmade kohtumisel, ameti teaduskomitee arvamusel ning ameti 2013.–2015. aasta tegevuse vahehindamisel²³. Ka komisjon andis 19.–20. mail 2016 toimunud kohtumisel ameti haldusnõukogule ettepaneku kavandi asjus nõu.

Ameti 2013.–2015. aasta tegevuse vahekokkuvõtte raames tunnustati kehtiva mitmeaastase raamistiku temaatiliste eesmärkide olulisust ja vajadust suurendada neis valdkondades ameti teadmisi ja andmekogu. Selle järelduse aluseks olid eeskätt vahearuanded, milles hinnati igas teemavaldkonnas tehtud edusamme ja esitati teemavaldkondades saavutatud mõju esialgne analüüs.

Sihtrühma kuuluvate sidusrühmadega konsulteerimine²⁴ põhines küsimustikul mitmeaastase raamistiku ja selle muutmise kohta. 86 % kõikidest vastanutest leidis, et kehtiva mitmeaastase raamistiku teemad on endiselt olulised ja need tuleks jätta ameti uude mitmeaastasest raamistikku aastateks 2018–2022. Seda kinnitasid novembril 2015 toimunud sidusrühmade kohtumine, teaduskomitee arvamus ning ameti haldusnõukogu arvamus, mis esitati 1. märtsil 2016.

• **Mõjuhindang**

Määruse artiklis 5 nähakse ette, et ameti tegevuse teemavaldkonnad tuleb sätestada viit aastat hõlmavas mitmeaastases raamistikus, mille võtab vastu nõukogu komisjoni ettepaneku alusel. Praeguse mitmeaastase raamistiku (2013–2017) kehtivusaeg lõpeb 2017. aasta lõpus. Ettepaneku tegemine uue mitmeaastase raamistiku kohta on seega määruse alusel kohustuslik, korduv ülesanne. See ei ole vabatahtlik. Lisaks on eelmise mitmeaastase raamistiku teemad endiselt olulised. Kohustuslikus korras on üks neist võitlus rassismi, ksenofoobia ja nendega seotud sallimatusega, nagu on ette nähtud määruse artikli 5 lõike 2 punktis b. Seega puudub ka teemade puhul suurem otsustusvabadus.

Mitmeaastase raamistikuga ei kaasne mingit mõju eelarvele (vt punkt 4).

Parema õigusloome suuniste nn töövahendist nähtub selgelt, et mõju hindamist nõutakse üksnes siis, kui ELi tegevuse eeldatav majanduslik, keskkonnavalne või sotsiaalne mõju on tõenäoliselt märkimisväärne. Mitmeaastase raamistiku puhul see nii ei ole. Töövahend osutab ka asjaolule, et mõjuhindang ei ole vajalik „kui komisjonil on vähe valikuvõimalusi või puuduvad need üldse (näiteks kui komisjon järgib varasemaid poliitilisi otsuseid, mis juba nõuavad mõju hindamist)“²⁵. Nii on see mitmeaastase raamistiku puhul, sest määruse alusel, mille kohta tuli koostada mitmeaastase raamistiku kohustust hõlmav mõjuhindang, ei ole komisjonil muud valikuvõimalust kui teha iga viie aasta järel ettepanek mitmeaastase raamistiku kohta.

Kooskõlas suuniste nõuetega oli mõjuhindangu puudumine ja selle põhjendus märgitud ära ettepanekut käsitlevas tegevuskavas.

²² <http://fra.europa.eu/en/about-fra/what-we-do/areas-of-work/multi-annual-framework-2018-2022>.

²³ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2016-mid-term-review-strategic-plan-2013-2017_en.pdf.

²⁴ Küsimustik saadeti ligikaudu 500 sihtkontaktile kodanikuühiskonna organisatsioonides ja riiklikes inimõigustega tegelevates organites (võrdõiguslikkust edendavad asutused, riiklikud inimõiguste institutsioonid ja ombudsmanide institutsioonid). Tulemused on esitatud aadressil <http://fra.europa.eu/en/about-fra/what-we-do/areas-of-work/multi-annual-framework-2018-2022>.

²⁵ http://ec.europa.eu/smart-regulation/guidelines/tool_5_en.htm.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta otseselt ELi eelarvet. Mitmeaastases raamistikus sätestatakse temaatiline raamistik, milles amet peab täitma oma ülesandeid. Amet töötab välja projektid oma mitmeaastase raamistiku valdkondade ning inim- ja rahaliste ressursside piires, mis on ette nähtud eelarvepädeva asutuse poolt vastu võetud ameti aastaeelarves. Seda kirjeldatakse üksikasjalikumalt ameti programmitöö dokumentides.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Vastavalt määruse artikli 12 lõike 6 punktile a võtab ameti haldusnõukogu pärast komisjoni ja teaduskomitee arvamuse saamist kooskõlas mitmeaastase raamistikuga vastu ameti tööprogrammi. See aitab tagada ameti tegevuse kooskõla mitmeaastase raamistikuga.

Lisaks koostab amet mitmeaastases raamistikus hõlmatud ajavahemiku jaoks strateegilise kava, milles sätestatakse ameti eesmärgid ja eeldatavad tulemused igas teemavaldkonnas. See kujutab endast juhendit programmitöö dokumentide koostamiseks.

Vastavalt määruse artikli 4 lõike 1 punktile g avaldab amet iga-aastase tegevusaruande ning korraldab regulaarselt oma töö sisehindamisi, tuginedes mitmeaastasele raamistikule, strateegilisele kavale ja oma programmitöö dokumentidele. 2015. aasta novembris toimus ajavahemikku 2013–2015 hõlmav vahehindamine²⁶. See põhines vahearuangetel iga mitmeaastases raamistikus käsitletud teemavaldkonna kohta ning kirjeldas peamisi saavutusi. Lisaks esitati selle raames esialgne mõjuhindang aastaid 2013–2017 käsitlevas strateegilises kavas²⁷ iga teemavaldkonna jaoks ette nähtud eesmärkide ja eeldatavate tulemuste saavutamise kohta. Haldusnõukogu arutas seda oma koosolekul 2015. aasta septembris. Vahearuanded ja vahehindamine aitasid kaasa ka arutelule aastateks 2018–2022 ettenähtud mitmeaastase raamistiku teemavaldkondade üle.

Nagu on märgitud punktis 3, toimus välishindamine 2012. aastal²⁸. Uus välishindamine korraldatakse 2017. aastal.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

– Õiguskaitse kättesaadavus ja kuriteoohvrid: need valdkonnad on juba aastateks 2013–2017 ettenähtud mitmeaastases raamistikus ameti jaoks kesksed teemavaldkonnad. Teemad on tihedalt seotud, kuna need hõlmavad viisi, kuidas saavutada tõhus õiguskaitse kodanike jaoks. Seepärast saab need mitmeaastase raamistiku lihtsustamiseks ümber rühmitada. Stockholmi programmis on toonitatud, et ELis on vaja õiguskaitse paremat kättesaadavust ning kuriteo ohvriks langenute paremat toetamist. Oma teatises ELi õigusala tegevuskava kohta aastaks 2020²⁹ märkis komisjon, kui oluline on hõlbustada võrdsetel tingimustel juurdepääsu õiguskaitsele kõigis liikmesriikides ning tagada kiire, usaldatav ja usaldusväärne õiguskaitsevahend, sealhulgas kohtuväliste lahenduste kaudu. Samuti toodi selles esile ELi jõupingutused eesmärgiga kaitsta kuriteoohvrite õigusi³⁰ ja austada õigust tõhusale

²⁶ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2016-mid-term-review-strategic-plan-2013-2017_en.pdf.

²⁷ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_strategic_plan_en.pdf.

²⁸ Ramboll, „Evaluation of the European Agency for Fundamental Rights“ („Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti hindamine“), lõpparuanne, november 2012, lk 63, http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-external_evaluation-final-report.pdf.

²⁹ COM(2014) 144 final.

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/29/EL, millega kehtestatakse kuriteoohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded ning asendatakse nõukogu

õiguskaitsevahendile. Euroopa Ülemkogu toonitas oma 27. juuni 2014. aasta järeldustes, milles määratleti strateegilised suunised vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala piires, vajadust lihtsustada juurdepääsu õigusemõistmisele, edendada tõhusaid õiguskaitsevahendeid ja tugevdada ohvrite kaitset. Neis kutsuti üles koondama sellega seoses ameti eriteadmised. Viimastel aastatel on amet selles valdkonnas oma teadmisi järk-järgult täiendanud. Näiteks avaldati aruanne kuriteoohvrite kohta ELis,³¹ aruanne tõsise tööalase ärakasutamise kohta³² ning mahukad uuringud, mis sisaldavad küsimusi vastajate kogemuste kohta kuriteoohvritena (Euroopa Liidu vähemuste ja diskrimineerimise uuring, LGBT-inimesi käsitlev uuring, juutide kogemusi ja antisemitismi tajumist käsitlev uuring, naistevastase vägivalla uuring)³³. Lisaks on amet koostanud üldaruanded õiguskaitse kättesaadavuse kohta, sealhulgas konkreetsetes valdkondades (nt varjupaigataotlejad, andmekaitse, lapsed ja seoses ettevõtlusvabadusega), võtnud kasutusele veebipõhise juhendi Clarity, mille abil leida õiguskaitsevahend (lisatakse e-õiguskeskonda enne 2016. aasta lõppu), ning tegeleb praegu käsiraamatuga õiguskaitse kättesaadavuse kohta Euroopas³⁴. Et amet saaks jätkata neis valdkondades oma tegevust ning suurendada oma teadmisi ning usaldusväärsete ja võrreldavate andmete kogu, tuleks need teemavaldkonnad kinnitada aastateks 2018–2022 ettenähtud mitmeaastasse raamistikku. See tuli selgelt ilmsiks ka ameti sisehindamiste ning avalike konsultatsioonide käigus, mille amet algatas 2015. aasta sügisel ning mille raames ülekaalukas enamus vastanutest märkis, et need kesksed valdkonnad peaksid alles jääma. Nimetatud kesksete valdkondade säilitamist toetab ameti haldusnõukogu.

– Võrdõiguslikkus ja diskrimineerimiskeeld: eeldatavasti jätkab amet diskrimineerimist ja võrdõiguslikkust käsitlevate andmete kogumist. Tegemist on aastate 2013–2017 mitmeaastase raamistiku keskse valdkonnaga ja see peaks selleks ka jääma. Varasemas mitmeaastases raamistikus kasutatud sõnastuse lihtsustamiseks tuleks viidata võrdõiguslikkusele ja diskrimineerimiskeelule üldiselt, mitte loetleda Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 21 hõlmatud konkreetset diskrimineerimise alused. Tuleb märkida, et sooküsimuste käsitlemine peaks toimuma üksnes tiheda konsulteerimise ja koostöö kaudu Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudiga, millel on soolist võrdõiguslikkust ja soopõhist diskrimineerimist käsitlevate andmete kogumiseks konkreetset volitused. Amet on avaldanud viimaste aastate jooksul võrdõiguslikkuse ja diskrimineerimiskeelu kohta mitu olulist aruannet (puudega inimeste,³⁵ seksuaalse sättumuse alusel diskrimineerimise,³⁶ võrdõiguslikkuse olukorra kohta ELis³⁷). Suundumuste kindlakstegemiseks hakatakse korrapäraselt korraldama ELi vähemuste ja diskrimineerimise uuringut (EU-MIDIS II)³⁸. Lisaks sellele on ametil täita konkreetne roll puuetega inimeste õiguste konventsiooni raames. Ameti jätkuv töö võrdõiguslikkuse ja diskrimineerimiskeelu valdkonnas on oluline, et

raamotsus 2001/220/JSK (ELT L 315, 14.11.2012, lk 57); nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/80/EÜ, mis käsitleb kuriteoohvritele hüvitise maksmist (ELT L 261, 6.8.2004, lk 15); Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/99/EL Euroopa lähenemiskeelu kohta (ELT L 338, 21.12.2011, lk 2); Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 606/2013 tsiviilasjades määratud kaitsemeetmete vastastikuse tunnustamise kohta (ELT L 181, 29.6.2013, lk 4).

³¹ <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/victims-crime-eu-extent-and-nature-support-victims>.

³² <http://fra.europa.eu/en/publication/2015/severe-labour-exploitation-workers-moving-within-or-european-union>.

³³ <http://fra.europa.eu/en/research/surveys>.

³⁴ <http://fra.europa.eu/en/project/2014/handbook-access-justice-europe>.

³⁵ <http://fra.europa.eu/en/theme/people-disabilities>.

³⁶ <http://fra.europa.eu/en/theme/lgbti>.

³⁷ <http://fra.europa.eu/en/opinion/2013/fra-opinion-situation-equality-european-union-10-years-initial-implementation-equality>.

³⁸ <http://fra.europa.eu/en/project/2015/eu-midis-ii-european-union-minorities-and-discrimination-survey>.

suurendada üldsuse teadlikkust probleemidest ning toetada ka edaspidi selle valdkonna poliitika kujundamist. Seda toetavad ka ameti sidusrühmad, nagu näitas konsulteerimisprotsess, ja ameti haldusnõukogu.

– Infoühiskond ning eelkõige eraelu austamine ja isikuandmete kaitse: digitaalarengu tegevuskavaga³⁹ toonitas Euroopa Komisjon, kui oluline roll on IKT-l ja eriti internetil, „mis on asendamatu vahend majanduslikus ja sotsiaalses tegevuses: äritegevuses, töötamisel, mängimisel, suhtlemisel ja vabal eneseväljendamisel“. Seda käsitlust kinnitati digitaalse ühtse turu strateegias. Strateegias pööratakse erilist tähelepanu asjaolule, kuidas mõjutatakse sellega põhiõigust sõna- ja teabevabadusele.

On oluline kindlustada veebikeskkonnas usaldus ja turvalisus ning tagada juurdepääs teabe, allikate ja seisukohtade mitmekesisusele. Selle saavutamiseks võib käsitleda põhiõiguste probleeme küberruumis, eriti tugevdades poliitikameetmeid, millega kaitsta ja tõhustada massiteabevahendite vabadust ja mitmekesisust, edendada meediapädevust, eraelu ja isikuandmete kaitset ning võidelda küberkuritegevusega. EL võttis konkreetsed meetmed, mille hulka kuuluvad direktiiv, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust,⁴⁰ ELi küberkuritegevuse strateegia,⁴¹ küberkuritegevuse vastase võitluse Euroopa keskuse arendamine Europol'i raames, inimkaubandust käsitlev direktiiv⁴² ning uus ELi andmekaitse õigusraamistik⁴³. Põhiõigused veebis on ka interneti haldamise oluline osa.

Amet on koostanud andmekaitse valdkonnas mitmesugused uuringud, nagu Euroopa andmekaitseõiguse käsiraamat kohtupraktika kohta,⁴⁴ uuring õiguskaitsevahendite kohta, mis on jälgimisega seoses inimestele kättesaadavad,⁴⁵ ning tegeleb praegu uuringuga biomeetriliste andmete kasutamise mõju kohta põhiõiguste seisukohast⁴⁶. On oluline, et amet suurendaks oma teadmisi ja koguks andmeid digimaailmaga – sealhulgas meediasisuga – ja interneti haldamisega seotud põhiõiguslike küsimuste kohta ning reaalsete probleemide kohta, mis on seotud ELi õiguse rakendamisega asjaomases valdkonnas. Amet teeb tihedat koostööd muude neis valdkondades tegutsevate ELi asutustega ja selliste osalejatega nagu Euroopa Andmekaitseinspektor, Euroopa Andmekaitseasutuse nõukogu, ENISA, eu-LISA ning Teadusuuringute Ühiskeskus.

³⁹ KOM(2010) 245 (lõplik).

⁴⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/93/EL, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust ja mis asendab nõukogu raamotsuse 2004/68/JSK (ELT L 335, 17.12.2011, lk 1).

⁴¹ Ühisteatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa Liidu küberjulgeoleku strateegia: avatud, ohutu ja turvaline küberruum (JOIN/2013/01 final).

⁴² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta direktiiv 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/629/JSK (ELT L 101, 15.4.2011, lk 1).

⁴³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT L 119, 4.5.2016, lk 89); Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

⁴⁴ <http://fra.europa.eu/en/project/2012/handbook-european-data-protection-case-law>.

⁴⁵ <http://fra.europa.eu/en/project/2014/national-intelligence-authorities-and-surveillance-eu-fundamental-rights-safeguards-and>.

⁴⁶ <http://fra.europa.eu/en/project/2012/handbook-european-data-protection-case-law>.

– Õiguslane ja politseikoostöö: oma teatistes ELi õiguslase tegevuskava kohta aastaks 2020⁴⁷ toonitas komisjon, kui oluline on suurendada vastastikust usaldust, püüdes siluda lahknevusi liikmesriikide erisuguste õigus- ja haldussüsteemide vahel. See kehtib tsiviil-, kaubandus- ja haldusküsimustes ning kriminaalasjades ning eeldab kohtu-, haldus- ja õiguskaitseasutuste vahelise koostöö edendamist ning miinimumnõuete väljatöötamist kogu ELis. On oluline, et amet suudaks pakkuda toetust oma teadus- ja andmealaste algatustega, millega püütakse tugevdada õiguslast koostööd. Seepärast peaks nimetatud teema jääma aastateks 2018–2022 ettenähtud mitmeaastasesse raamistikku.

Tuleb märkida, et nõukogu jättis õiguslase koostöö kriminaalasjades ajavahemiku 2013–2017 mitmeaastasest raamistikust välja. Komisjon oli aga lisanud selle valdkonna oma 2011. aasta ettepanekusse⁴⁸. Ka Euroopa Parlament toetas jõuliselt politsei- ja õiguslase koostöö lisamist kehtivasse mitmeaastasest raamistikku ning pidas sügavalt kahetsusväärseks, et nõukoguga ei jõutud selles küsimuses kokkuleppele⁴⁹. Alates Lissaboni lepingu jõustumisest on õiguslane koostöö kriminaalasjades osa ELi õigustikust ning selles valdkonnas on astutud ELis olulisi samme, näiteks loodud Euroopa prokuratuur⁵⁰ ning kehtestatud ühised nõuded kahtlustatavate või süüdistatavate õiguste kaitsmiseks kriminaalmenetlustes⁵¹. Euroopa Ülemkogu toonitas oma 27. juuni 2014. aasta järeldustes, milles määratleti strateegilised suunised vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala piires, muu hulgas vajadust jätkata jõupingutusi selleks, et tugevdada kahtlustatavate ja süüdistatavate õigusi kriminaalmenetluses. Neis kutsuti üles koondama sellega seoses ameti eriteadmised. Lisaks lõppes 2014. aasta lõpus Lissaboni lepingus õigusel rajaneva ala suhtes kehtestatud üleminekuetapp. See kõrvaldas piirangud, mis kehtisid Euroopa Liidu Kohtu kohtuliku kontrolli ja komisjoni nn lepingute kaitsja rolli suhtes kriminaalasjades tehtava politseikoostöö ja õiguslase koostöö valdkonnas. Seega on andmed ja teave tegeliku olukorra kohta komisjoni järelevalverolli täitmise seisukohalt olulised. Ameti töö kriminaalõiguse valdkonnas on osutunud juba praegu kasulikuks, võttes aluseks komisjoni taotlusel tehtud sihtuuringud (kriminaalmenetlusega seotud laste kohta,⁵² vangide ümberpaigutamise kohta,⁵³

⁴⁷ COM(2014) 144 final.

⁴⁸ Komisjoni ettepanek võtta vastu nõukogu otsus, millega kehtestatakse Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti mitmeaastane raamistik aastateks 2013–2017 (KOM(2011) 880 (lõplik)).

⁴⁹ 12. detsembri 2012. aasta resolutsioon põhiõiguste olukorra kohta Euroopa Liidus (2010–2011) (P7_TA(2012)0500), punkt 45; raportööri raport kehtiva mitmeaastase raamistiku kohta: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A7-2012-0361&language=ET>.

⁵⁰ Ettepanek võtta vastu nõukogu määrus Euroopa Prokuratuuri asutamise kohta (COM(2013) 534 final).

⁵¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta direktiiv 2010/64/EL õiguse kohta suulisele ja kirjalikule tõlkele kriminaalmenetluses (ELT L 280, 26.10.2010, lk 1); Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta direktiiv 2013/48/EL, mis käsitleb õigust kaitsjale kriminaalmenetluses ja Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses ning õigust lasta teavitada vabaduse võtmisest kolmandat isikut ja suhelda vabaduse võtmise ajal kolmandate isikute ja konsulaarasutustega (ELT L 294, 6.11.2013, lk 1); Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/343, millega tugevdatakse süütuse presumptsiooni teatavaid aspekte ja õigust viibida kriminaalmenetluses kohtulikul arutelul (ELT L 65, 11.3.2016, lk 1); Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/800, mis käsitleb kriminaalmenetlusega seotud laste menetluslikke tagatisi (ELT L 132, 21.5.2016, lk 1); komisjoni ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse esialgset tasuta õigusabi kahtlustatavatele või süüdistatavatele, kellelt on võetud vabadus, ning tasuta õigusabi Euroopa vahistamismäärusega seotud menetluses (COM(2013) 824 final).

⁵² <http://fra.europa.eu/en/publication/2015/child-friendly-justice-perspectives-and-experiences-professionals-childrens>.

⁵³ <http://fra.europa.eu/en/project/2015/rehabilitation-and-mutual-recognition-practice-concerning-eu-law-transfer-persons>.

õiguse kohta suulisele ja kirjalikule tõlkele ning teabele kriminaalmenetluses⁵⁴). See peaks nüüd kuuluma täiel määral õiguslase koostöö teemaderingi. Seda toetas oma arvamuses jõuliselt ameti haldusnõukogu ning küsimus tõstatati ka ameti 2012. aastal toimunud välishindamises⁵⁵.

Sama kehtib ka politseikoostöö suhtes, mis tuleks aastate 2018–2022 mitmeaastases raamistikus selgelt ära märkida. Politseikoostöö tugevdamise olulisust toonitas juba Euroopa Ülemkogu oma 27. juuni 2014. aasta järeldustes ning veelgi selgemaks sai see pärast 2015. aastal ELi liikmesriikides toimunud terrorirünnakuid. Põhiõiguslik mõõde on siinkohal ülioluline. Komisjon toonitas seda oma teatises „Euroopa julgeoleku tegevuskava“⁵⁶. Ka selles valdkonnas pakkus amet komisjoni talituste *ad hoc* taotluste alusel väärtuslikku toetust. Aidates liikmesriikidel töötada välja asjakohaseid põhiõiguslikke nõudeid broneeringuinfo andmete töötlemisel, koostas amet näiteks dokumendi „Twelve operational fundamental rights considerations for law enforcement when processing Passenger Name Record (PNR) data“ („Kaksteist operatiivset põhiõiguslikku kaalutlust õiguskaitse jaoks broneeringuinfo andmete töötlemisel“). Tugevamat politseikoostööd on vaja ka pagulaskriisi olukorras, millega kaasneb inimkaubandus ja rändajate ebaseaduslik üle piiri toimetamine. On oluline, et amet saab pakkuda toetust usaldusväärsete ja võrreldavate andmete ning parimate tavade kogumise kaudu, algatustega näiteks rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise, organiseeritud kuritegevuse ja terrorismivastase võitluse valdkonnas.

– Ränne, piirid, varjupaigaküsimused ning pagulaste ja rändajate integreerimine: varjupaigataotlejate arvu järsu suurenemise tõttu viimastel aastatel on rändeküsimus tõusnud komisjoni jaoks väga olulisele kohale, mida rõhutas president Juncker oma 9. septembril 2015 peetud kõnes olukorrast Euroopa Liidus ning mida näitasid Euroopa rände tegevuskava vastuvõtmine 2015. aasta mais⁵⁷ ja mitmesugused algatused, mis komisjon selles valdkonnas on juba käivitanud või kavatseb käivitada. Sellistes oludes ning võttes arvesse aina suuremaid ELi saabuvald rändevoo on ameti töö tegelike probleemide esiletoomisest ülioluline. Amet peaks jätkama selle valdkonna andmete kogumist tihedas koostöös muude ELi ametite, eriti Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti ja Frontexiga. Viimastel aastatel on amet avaldanud juba mitu aruannet (nt ELi kodakondsete ohustatud laste tagasisaatmise/üleandmise kohta, sotsiaalse kaasamise ja rändajate osalemise kohta ühiskonnas, varjupaigataotlejate ja tagasisaatmisemenetlusega seotud isikute alternatiivse kinnipidamise kohta, tervishoiusüsteemist väljajätmise kulude kohta ebaseaduslike sisserändajate korral, põhiõiguste kohta maismaapiiridel ja tähelepanekute kohta Euroopa Liidu teatud piiriületuspunktidest, seaduslike ELi sisenemise võimaluste kohta rahvusvahelist kaitset vajavate isikute jaoks ning sellega seotud töövahendi kohta, põhiõiguste kohta lennujaamades ja maismaapiiridel, Euroopa varjupaiga-, piiri- ja sisserändeõiguse käsiraamat)⁵⁸ ning osales koostöös Frontexiga piirivalveametnikele suunatud põhiõigustealasel koolitusel. Lisaks

⁵⁴ <http://fra.europa.eu/en/project/2015/right-interpretation-and-translation-and-right-information-criminal-proceedings-eu>.

⁵⁵ Ramboll, „Evaluation of the European Agency for Fundamental Rights“ („Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti hindamine“), lõpparuanne, november 2012, lk 63, http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-external_evaluation-final-report.pdf. Ameti 2012. aasta välishindamise tulemusel jõuti järeldusele, et kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö väljajätmist mitmeaastasest raamistikust peeti Euroopa elanike seisukohast vastuoluliseks (vt lk vii, 63, 71 ja 97).

⁵⁶ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa julgeoleku tegevuskava“ (COM(2015) 185 final).

⁵⁷ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa rände tegevuskava“, (COM(2015) 240 final).

⁵⁸ <http://fra.europa.eu/en/theme/asylum-migration-borders>.

avaldab amet korrapäraseid andmekogusid rändeolukorra hetkeseisu kohta ELis⁵⁹. Rändajate (sealhulgas pagulaste) integreerimisega seoses viib amet 2016. ja 2017. aastal ellu kaks suurt rändajate integreerimisele suunatud projekti. Esimene on ELi vähemuste ja diskrimineerimise uuringu teine osa (EU-MIDIS II), mis võimaldab teha kindlaks suundumused. Teise raames kogutakse ameti teadusvõrgustiku FRANETi kaudu teavet riiklike ja piirkondlike/kohalike poliitikameetmete kohta, mille eesmärk on sotsiaalne kaasamine ja rändajate osalemine ühiskonnas (SIMPS). See oluline töö rändajate diskrimineerimise ja sotsiaalse kaasamise küsimustega peab jätkuma ka pärast 2018. aastat. Sidusrühmad toetavad suuresti ameti jätkuvat tööd rändeküsimustega. Ka ameti haldusnõukogu kutsus üles jätkama tööd nende küsimuste lahendamiseks.

– Rassism, ksenofoobia ja nendega seotud sallimatus: see teemavaldkond tuleb lisada mitmeaastasesse raamistikku, nagu on ette nähtud määruse artikli 5 lõike 2 punktis b. Rassism, ksenofoobia ja muud sallimatuse ilmingud on ELis tõusuteel nii veebi- kui ka veebivälises keskkonnas. Võitluses terrorismi ja radikaliseerumisega ning rändevaldkonnas ilmnevad aina suuremad probleemid. EL on kasutanud rassismi ja ksenofoobia vastu võitlemise ühist raamistikku,⁶⁰ mida komisjon tähelepanelikult jälgib. Komisjoni esimese iga-aastase põhiõiguste kollokviumi tulemuseks oli hulk meetmeid, millega võidelda vihakuritegude ja vihakõne vastu ning edendada ELis kaasava sallivuse kultuuri⁶¹. Kollokviumi käigus toodi esile vihakuritegusid käsitlevate usaldusväärsete ja võrreldavate andmete puudumine. Seepärast on oluline, et amet püüaks oma töö keskse osana aidata liikmesriikidel teha selles valdkonnas edusamme, sealhulgas töötades vihakuritegude registreerimiseks välja ühise metoodika. Seda tuleks teha koostöös Eurostatiga. Lisaks on oluline, et suundumuste kindlakstegemiseks kordaks amet regulaarselt oma ulatuslikke uuringud, näiteks antisemitismi käsitlevat uuringut, ning arendaks rändeolukorda arvestades muslimite vastu suunatud viha kajastavat andmekogu ning eraldi andmekogu ksenofoobia kohta.

– Lapse õigused: lapse õiguste kaitse on sätestatud ELi põhiõiguste hartas ja see on ELi jaoks prioriteet. Aastate 2013–2017 mitmeaastasest raamistikust oli tegemist ameti jaoks ülimalt olulise valdkonnaga. Amet on avaldanud lapse õiguste kohta rikkalikult teadusuuringuid, mis on olulised ka mitme muu poliitikavaldkonna jaoks, nagu varjupaigaküsimused ja ränne, sotsiaalne kaasamine, õigusemõistmine, diskrimineerimiskeeld, rassism ja ksenofoobia, lastevastane vägivald, lastekaitse ja laste heaolu⁶². Komisjon korraldab iga-aastase Euroopa lapse õiguste foorumi⁶³ ning on hiljuti võtnud meetmeid lastekaitse süsteemide⁶⁴ ja lapsrändajate valdkonnas⁶⁵. Lapse õigustele keskendunud teadusuuringud ja andmed on ELi ja riiklike algatuste toetamiseks ja lähtepunktina hädavajalikud. On oluline, et lapse õigused jääksid aastatel 2018–2022 ameti jaoks keskseks valdkonnaks, et amet saaks jätkata andmete kogumist ning jälgida aja jooksul tehtavaid edusamme ja ilmnevaid suundumusi sellistes valdkondades nagu lapsesõbralik

⁵⁹ <http://fra.europa.eu/en/theme/asylum-migration-borders/overviews>.

⁶⁰ Nõukogu 28. novembri 2008. aasta raamotsus 2008/913/JSK teatud rassismi ja ksenofoobia vormide ja ilmingute vastu võitlemise kohta kriminaalõiguse vahenditega (ELT L 328, 6.12.2008, lk 55).

⁶¹ http://ec.europa.eu/justice/events/colloquium-fundamental-rights-2015/files/fundamental_rights_colloquium_conclusions_en.pdf.

⁶² <http://fra.europa.eu/en/theme/rights-child>.

⁶³ http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/rights-child/european-forum/index_en.htm.

⁶⁴ http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/rights-child/protection-systems/index_en.htm.

⁶⁵ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule, milles antakse ülevaade Euroopa rände tegevuskava prioriteetsete meetmete rakendamise olukorrast (COM(2016) 85 final), ning selle 6. lisa, milles käsitletakse lapsrändajate kaitseks rakendatavaid meetmeid.

õigusemõistmine ja haavatavas olukorras olevad lapsed, võttes kasutusele ameti väljatöötatud lapse õiguste näitajad. Seda toetas jõuliselt ameti haldusnõukogu.

– Romade integreerimine ja sotsiaalne kaasamine: romade integreerimine on ELi jaoks selge prioriteet. Teatise „Romasid käsitlevate riiklike integratsioonistrateegiate ELi raamistik aastani 2020“ kohaselt peab amet koguma liikmesriikides andmeid romade olukorra kohta tööhõive, hariduse, tervishoiu ja eluaseme valdkonnas ning töötama koostöös liikmesriikidega välja järelevalvemeetodid, mis võimaldaksid romade olukorra võrdlevat analüüsi kogu Euroopa lõikes. Viimastel aastatel on amet täiendanud teadmisi andmete kogumisel romade küsimuste kohta, nagu nähtub ameti aruannetest „Romade olukord Euroopa Liidu 11 liikmesriigis“, „Teistesse Euroopa Liidu liikmesriikidesse liikuvate ja elama asuvate romadest Euroopa Liidu kodanike olukord“ ning Euroopa Liidu vähemuste ja diskrimineerimise uuringust⁶⁶. Romade säilitamist peamise temaatilise prioriteedina nõudsid sidusrühmad, nagu näitasid ameti korraldatud avaliku konsultatsiooni tulemused. Seda toetas selgelt ka ameti haldusnõukogu. Seepärast peaks amet jätkama oma jõupingutusi esitada andmed kõikide liikmesriikide kohta, tuginedes ka romade integreerimise näitajatele, mille amet töötab välja täienduseks komisjoni loodud veebipõhisele teatamisvahendile. Seda silmas pidades väärib sotsiaalne kaasamine suuremat tähelepanu, võttes arvesse, kui oluline on võitlus vaesuse ja sotsiaalse tõrjutusega, mis on Euroopa 2020. aasta majanduskasvu strateegias üks ELi viiest eesmärgist. Ameti kogemus teabe kogumisel romade ja muude vähemuste ja haavatavate rühmade kogetud sotsiaalse kaasamise kohta (nt selliste uuringutega nagu ELi vähemuste ja diskrimineerimise uuring (EU-MIDIS) või projektidega nagu SIMPS (teabe kogumine riiklike ja piirkondlike/kohalike poliitikameetmete kohta, mille eesmärk on sotsiaalne kaasamine ja rändajate osalemine ühiskonnas)) võib pakkuda kasu ka ameti edasiseks tööks, näiteks eelseisva põhiõiguste uuringu või tulevase Euroopa sotsiaalõiguste sambaga seotud ELi prioriteetide raames. Püüelda tuleks vastastikuse täiendavuse ja koostoime poole muude osalejate, näiteks Eurofoundi või Eurostati tööga, mis tugevdab olemasolevat koostööd. Tuleb märkida, et sidusrühmad nõudsid avaliku konsultatsiooni raames, mille amet korraldas 2015. aastal, mitmeaastases raamistikus sotsiaalsele kaasamisele suurema tähelepanu pööramist. Sama nõudmise esitas ka ameti haldusnõukogu oma arvamuses järgmise mitmeaastase raamistiku kohta. Seda nõudis ka Euroopa Parlament⁶⁷.

⁶⁶ <http://fra.europa.eu/en/theme/roma>.

⁶⁷ Näiteks 14. septembri 2011. aasta resolutsioon ELi kodutuse kaotamise strateegia kohta; raport, mille koostas aastateks 2013–2017 ettenähtud mitmeaastast raamistikku kehtestavat nõukogu otsuse eelnõud käsitleva Euroopa Parlamendi soovitusel raportöör.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega kehtestatakse Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti mitmeaastane raamistik aastateks 2018–2022

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 352,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut⁶⁸,
toimides seadusandliku erimenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- (1) Selleks et Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (edaspidi „amet“) saaks täita nõuetekohaselt oma ülesandeid, peab nõukogu võtma iga viie aasta järel vastu mitmeaastase raamistiku, määrates ameti töö teemavaldkonnad kooskõlas nõukogu 15. veebruari 2007. aasta määrusega (EÜ) nr 168/2007, millega asutatakse Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet⁶⁹.
- (2) Nõukogu võttis esimese mitmeaastase raamistiku vastu 28. veebruari 2008. aasta otsusega 2008/203/EÜ, millega rakendatakse määruse (EÜ) nr 168/2007 säte Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti mitmeaastase raamistiku vastuvõtmise kohta aastateks 2007–2012⁷⁰. Nõukogu võttis teise mitmeaastase raamistiku vastu 11. märtsi 2013. aasta otsusega nr 252/2013/EL, millega kehtestatakse Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti mitmeaastane raamistik⁷¹.
- (3) Mitmeaastane raamistik peaks sisaldama sätteid, mis tagavad vastastikuse täiendavuse liidu teiste organite, ametite ja asutuste ning samuti Euroopa Nõukogu ja muude põhiõiguste valdkonnas tegutsevate rahvusvaheliste organisatsioonide volitustega. Kõnealuse mitmeaastase raamistiku seisukohalt on kõige olulisemad liidu asutused ja organid Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet, mis on loodud määrusega (EL) nr 439/2010;⁷² Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuur (Frontex), mis on asutatud määrusega (EÜ) nr 2007/2004;⁷³ Euroopa rändevõrgustik, mis on loodud nõukogu otsusega 2008/381/EÜ;⁷⁴ Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut, mis on loodud määrusega (EÜ) nr 1922/2006;⁷⁵

⁶⁸ ELT C, lk.

⁶⁹ ELT L 53, 22.2.2007, lk 1.

⁷⁰ ELT L 63, 7.3.2008, lk 14.

⁷¹ ELT L 79, 21.3.2013, lk 1.

⁷² ELT L 132, 29.5.2010, lk 11.

⁷³ ELT L 349, 25.11.2004, lk 1.

⁷⁴ ELT L 131, 21.5.2008, lk 7.

⁷⁵ ELT L 403, 30.12.2006, lk 9.

Euroopa Andmekaitseinspektor, mis on loodud määrusega (EÜ) nr 45/2001;⁷⁶ Euroopa Liidu Võrgu- ja Infoturbeamet (ENISA), mis on asutatud määrusega (EÜ) nr 460/2004;⁷⁷ Euroopa Õiguslase Koostöö Üksus (Eurojust), mis on moodustatud nõukogu otsusega 2002/187/JSK;⁷⁸ Euroopa Politseiamet (Europol), mis on asutatud nõukogu otsusega 2009/371/JSK;⁷⁹ Euroopa Politseikolledž (CEPOL), mis on loodud nõukogu otsusega 2005/681/JSK;⁸⁰ Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fond (Eurofound), mis on loodud määrusega (EMÜ) nr 1365/75,⁸¹ ning Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Amet (eu-LISA), mis on asutatud määrusega (EL) nr 1077/2011⁸².

- (4) Ameti töö teemavaldkonnad peaksid sisaldama võitlust rassismi, ksenofoobia ja nendega seotud sallimatusega.
- (5) Ettepaneku koostamise ajal pidas komisjon nõu ameti haldusnõukoguga ja sai kirjaliku arvamuse 1. märtsil 2016. Ameti haldusnõukoguga konsulteeriti põhjalikumalt selle koosolekul 19.–20. mail 2016.
- (6) Vastavalt määruse (EÜ) nr 168/2007 artikli 5 lõikele 3 võib amet tegutseda ka väljaspool mitmeaastases raamistikus kindlaksmääratud teemavaldkondi, kui seda taotleb Euroopa Parlament, nõukogu või komisjon ning kui ameti rahalised ja inimressursid seda võimaldavad,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Mitmeaastane raamistik

1. Kehtestatakse Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti (edaspidi „amet“) mitmeaastane raamistik aastateks 2018–2022.
2. Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 168/2007 artiklile 3 täidab amet määruse artikli 4 lõikes 1 loetletud ülesandeid käesoleva otsuse artiklis 2 sätestatud teemavaldkondades.

Artikkel 2

Teemavaldkonnad

Artikli 1 lõikes 2 osutatud teemavaldkonnad on järgmised:

- (a) õiguskaitse kättesaadavus ja kuriteoohvrid;
- (b) võrdõiguslikkus ja diskrimineerimiskeeld;
- (c) infoühiskond ning eelkõige eraelu austamine ja isikuandmete kaitse;
- (d) õiguslane ja politseikoostöö;

⁷⁶ EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1.

⁷⁷ ELT L 077, 13.3.2004, lk 1.

⁷⁸ EÜT L 63, 6.3.2002, lk 1.

⁷⁹ ELT L 121, 15.5.2009, lk 37.

⁸⁰ ELT L 256, 1.10.2005, lk 63.

⁸¹ EÜT L 139, 30.5.1975, lk 1.

⁸² ELT L 286, 1.11.2011, lk 1.

- (e) ränne, piirid, varjupaigaküsimused ning pagulaste ja rändajate integreerimine;
- (f) rassism, ksenofoobia ja nendega seotud sallimatus;
- (g) lapse õigused;
- (h) romade integreerimine ja sotsiaalne kaasamine.

Artikkel 3

Vastastikune täiendavus ja koostöö muude asutustega

1. Käesoleva mitmeaastase raamistiku rakendamiseks teeb amet vastavalt määruse (EÜ) nr 168/2007 artiklitele 6, 7, 8 ja 10 koostööd ja kooskõlastab oma tegevust liidu asjaomaste institutsioonide, organite, ametite ja asutuste, liikmesriikide, rahvusvaheliste organisatsioonide ja kodanikuühiskonnaga.
2. Amet käsitleb soo alusel diskrimineerimist üksnes sel määral, kuivõrd see on seotud artikli 2 punktis b nimetatud üldistes diskrimineerimisküsimustes tehtava tööga ja on selle töö seisukohalt vajalik, võttes arvesse asjaolu, et andmete kogumine soolise võrdõiguslikkuse ja soolise diskrimineerimise kohta on Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi⁸³ ülesanne. Amet ja Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut peaksid tegema koostööd vastavalt 22. novembri 2010. aasta koostöökokkuleppele⁸⁴.
3. Amet teeb koostööd muude liidu organite, ametite ja asutustega, näiteks Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fondiga (Eurofound)⁸⁵ vastavalt 8. oktoobri 2009. aasta koostöökokkuleppele,⁸⁶ Euroopa Liidu Liikmesriikide Välispiiril Tehtava Operatiivkoostöö Juhtimise Euroopa Agentuuriga (Frontex)⁸⁷ vastavalt 26. mai 2010. aasta koostöökokkuleppele,⁸⁸ Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiametiga (EASO)⁸⁹ vastavalt 11. juuni 2013. aasta koostöökokkuleppele⁹⁰ ning Euroopa Õiguslase Koostöö Üksusega (Eurojust)⁹¹ vastavalt 3. novembri 2014. aasta vastastikuse mõistmise memorandumile⁹². Lisaks teeb amet koostööd Euroopa Politseiametiga (Europol),⁹³ Euroopa Politseikolledžiga (CEPOL),⁹⁴ Euroopa rändevõrgustikuga⁹⁵ ning Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Ametiga (eu-LISA)⁹⁶ vastavalt tulevastele koostöökokkulepetele.
4. Amet täidab oma ülesandeid kõikides valdkondades, mis on seotud eraelu austamise ja isikuandmete kaitsmisega, et toetada liidu institutsioone, organeid, ameteid ja asutusi ning aidata liikmesriikidel tagada, et liidu institutsioonid, organid, ametid ja asutused austavad füüsiliste isikute põhiõigusi ja -vabadusi. Selles tegevuses tagab amet vastastikuse täiendavuse Euroopa Andmekaitseinspektori,⁹⁷ Euroopa Andmekaitse nõukogu, Euroopa Liidu

⁸³ Asutatud määrusega (EÜ) nr 1922/2006 (ELT L 403, 30.12.2006, lk 9).

⁸⁴ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/1257-FRA-EIGE-cooperation-agreement_EN.pdf.

⁸⁵ Asutatud määrusega (EMÜ) nr 1365/75 (EÜT L 139, 30.5.1975, lk 1).

⁸⁶ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/1961-eurofound-fra-cooperation-agreement_EN.pdf.

⁸⁷ Asutatud määrusega (EÜ) nr 2007/2004 (ELT L 349, 25.11.2004, lk 1).

⁸⁸ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/891-Cooperation-Agreement-FRA-Frontex_en.pdf.

⁸⁹ Asutatud määrusega (EL) nr 439/2010 (ELT L 132, 29.5.2010, lk 11).

⁹⁰ <http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-easo-cooperation-agreement-.pdf>.

⁹¹ Asutatud nõukogu otsusega 2002/187/JSK (EÜT L 63, 6.3.2002, lk 1).

⁹² http://fra.europa.eu/sites/default/files/mou_fra_-_eurojust.pdf.

⁹³ Asutatud nõukogu otsusega 2009/371/JSK (ELT L 121, 15.5.2009, lk 37).

⁹⁴ Asutatud nõukogu otsusega 2005/681/JSK (ELT L 256, 1.10.2005, lk 63).

⁹⁵ Asutatud nõukogu otsusega 2008/381/EÜ (ELT L 131, 21.5.2008, lk 7).

⁹⁶ Asutatud määrusega (EL) nr 1077/2011 (ELT L 286, 1.11.2011, lk 1).

⁹⁷ Asutatud määrusega (EÜ) nr 1922/2006 (ELT L 403, 30.12.2006, lk 9).

Võrgu- ja Infoturbeameti (ENISA)⁹⁸ ning Euroopa Komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuse tööga.

5. Amet kooskõlastab oma tegevuse Euroopa Nõukogu tegevusega vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 168/2007 artiklile 9 ja kõnealuses artiklis nimetatud Euroopa Liidu ja Euroopa Nõukogu vahelisele kokkuleppele Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti ja Euroopa Nõukogu⁹⁹ vahelise koostöö kohta.

Artikkel 4 ***Jõustumine***

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolevat otsust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2018.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja

⁹⁸ Asutatud määrusega (EÜ) nr 460/2004 (ELT L 077, 13.3.2004, lk 1).

⁹⁹ ELT L 186, 15.7.2008, lk 7.